

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНОЇ МЕТОДИКИ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Анотація. Стаття присвячена реалізації проектної методики навчання іношомовного спілкування у середній школі.

Ключові слова: іноземна мова, проектна робота, мотивація, мовленнєві навички.

Аналіз останніх досліджень: Аналіз психологічних і педагогічних наукових робіт дає підставу зробити висновок про те, що реалізація проектної методики навчання ІМ є особливо доречною в старших класах. Це пояснюється психологічними особливостями, притаманними учням цієї вікової групи. Дослідження з вікової психології свідчать, що психічний розвиток і формування особистості старшокласника характеризується певними змінами в емоційній, регулятивній та когнітивній сферах, а саме, з'являється прагнення й здатність старшокласників до самовираження, самоствердження та самостійності в навчанні. В контексті професійного самовизначення та самоусвідомлення в учнів старших класів поновлюється інтерес до вивчення ІМ.

Мета роботи: На основі вивчення досліджень з вікової психології та педагогіки нами були визначені такі психолого-педагогічні передумови реалізації проектної методики навчання ІМ в старшій школі: комплексна мотивація навчання, орієнтація на «зону найближчого розвитку» учнів, особистісно-діяльнісний підхід до навчання, проблемність та індивідуалізація навчання. Методичними передумовами проектної методики навчання ІМ були визначені такі її характеристики: комунікативна спрямованість навчання ІМ, взаємопов'язане навчання усіх видів мовленнєвої діяльності та інтегративність навчання ІМ, яка передбачає залучення знань, навичок і вмінь учнів з інших навчальних предметів [4, 197].

Методи роботи: Проектна робота є вже не новою методикою на даний час. Її заслуги широко визнавалися роками у навчанні таких дисциплін як: фізика, географія, історія. Проте у викладанні іноземної мови це відносно нова методика. Постає запитання, наскільки ефективно застосовувати метод проектів на заняттях, який позитивний вплив він має на процес навчання? За словами Маріси Куести, іспанського педагога, ті, що навчаються, не відчують рутинності та нудної роботи, для них будь-який проект є засобом спілкування та своєрідним творчим заняттям. Вони можуть експериментувати з мовою як з чимось реальним, тим, що можуть відчувати, а не лише з тим, про що читають в книжках. Як наголошує пані Куеста, проектна робота захоплює набагато краще, ніж інша діяльність завдяки двом головним елементам комунікативного підходу, а саме:

- важливість мотивації, тобто, як той, хто навчається, відноситься до навчання;
- значення релевантності, (зв'язок з життям) тобто, як той, що навчається ставиться до самої мови.

Ми також можемо додати сюди третій елемент:

- важливість освітніх цінностей, тобто, як програма з іноземної мови пов'язана із загальним освітнім розвитком того, хто навчається.

Розглянемо це більш детально [2, 56].

Мотивація. Позитивна мотивація є ключем до успішного оволодіння мовою, а проектна робота є особливо корисним засобом. З опитування педагогів, які використовують методи проектів на своїх заняттях, то саме цей прийом студенти виконують із задоволенням. Але чому проектне навчання є настільки мотивуючим? Це пояснюється трьома причинами. По-перше, проект є індивідуальною роботою. Ті, що навчаються, описують своє життя, свою домівку, сім'ю, місто, мрії, свої власні спостереження та дослідження. Іншими словами їм надається можливість більше розповісти світові про себе. По-друге, проектна робота є дуже активним посередником. Ті, що навчаються, не лише ознайомлюються з лексикою чи вживають її, вони:

- збирають інформацію;

- малюють карти, малюнки, діаграми, складають плани;
- групують тексти, використовують наочність;
- проводять опитування, інтерв'ю, проводять дослідження, можливо, роблять записи.

Проектна робота - це навчання через дію. І нарешті, проекти дають повне відчуття чогось досягнутого, можливість виготовляти якийсь продукт. Спостерігається віддача з боку тих, що навчаються, коли вони усвідомлюють, що можуть робити з англійською мовою, яку вони вивчають, каже Енджел Валеджіо Караско. Ця характерна риса проектної роботи дуже добре підходить для класу з різними здібностями, тому що учні можуть працювати відповідно до їхнього рівня та успішності. Здібні можуть показати, що вони знають незалежно від програми чи плану тоді, коли слабші учні можуть досягнути того, чим вони можуть пишатися, компенсуючи нижчий рівень володіння мовою показом відео матеріалу чи наочності.

Зв'язок з життям. Іноземна мова може часто здаватися чимось далеким та нереальним, а це має негативний вплив на мотивацію тих, що навчаються, тому що вони не бачать її зв'язку із своїм оточенням. Проектна методика допомагає побудувати міст між реальним та чимось швидко досяжним. По-перше, проект допомагає інтегрувати Іноземну мову у власну мережу комунікативної компетенції того, хто вивчає мову. Це заохочує застосовувати широкий діапазон комунікативних навичок, дає змогу учням використовувати інші сфери знань та дає можливість описати те, що є важливим у їхньому житті. По-друге, проект робить мову більш пов'язаною з потребами того, хто навчається, бо вони вчаться спілкуватися про власний внутрішній світ, свою країну, свої думки. По-третє, проект налагоджує більш тісний зв'язок між мовою та культурою. Мета вивчення іноземної мови – це створення можливого комунікативного моста між двома культурами [6, 235].

Освіта. Існує думка серед викладачів іноземної мови, що процес та зміст уроку повинні робити внесок у загальний рівень учня. Проектна робота дуже пов'язана із сучасними уявленнями про ціль та природу освіти. Постає питання про освітні цінності. Більшість сучасних шкільних програм вимагають

заохочувати ініціативу, незалежність, увагу, дисципліну, співпрацю та розвиток корисних науково-пошукових вмінь з усіх дисциплін. Проектна робота це спосіб втілення цих загальних цілей у практичну діяльність на заняттях. По-друге, заохочуються міждисциплінарні підходи. Для навчання мови це означає, що студентам слід використовувати знання, які вони отримали з інших предметів, під час заняття з іноземної мови. Саме робота над проектами спонукає до цього.

Стрімкий соціально-економічний прогрес, який відбувається в Україні останнім часом, сприяє реформуванню системи освіти. До викладачів іноземної мови висувуються більш високі вимоги щодо викладання. На сучасному етапі необхідною умовою навчання є впровадження таких методик, які б більш ефективно розкривали потенціал студентів, їх інтелектуальні, творчі та моральні якості та сприяли підвищенню мотивації до вивчення іноземної мови, активізували їх пізнавальну діяльність, спонукали до творчого пошуку та самовдосконалення. Іноземна мова як навчальна дисципліна сприяє створенню умов необхідних для розвитку культурних та особистісних якостей студентів.

Загально відомо, що на різних етапах розвитку суспільства кожне покоління повинно володіти іноземними мовами значно краще, ніж попереднє. На сучасному етапі розвитку України до учнів ставляться нові вимоги щодо володіння іноземною мовою, з'являється необхідність у якісній зміні процесу викладання для покращення професійної підготовки учнів.

Проектна робота є одним із способів активізації пізнавальної діяльності учнів та інтенсифікації навчання. Метод проектів був запропонований американським педагогом У. Кілпатріком на початку ХХ сторіччя. Головною метою цього методу було надання учням можливості для самостійного отримання знань в процесі вирішення практичних завдань та проблем, які спонукали до пошуку необхідної інформації у різних наукових джерелах. У проектній методиці корегування діяльності учнів та їх консультування є завданням вчителя.

Для навчання мов такий метод став використовуватися наприкінці 80-х років ХХ сторіччя як спосіб інтенсифікації навчальної діяльності учнів.

На початковому етапі навчання мови вчитель знайомить учнів з методом проектів як видом роботи. Перш ніж розпочати роботу над проектом, учень повинен оволодіти творчими та комунікативними навичками, тобто він має навчитися працювати з літературою, аналізувати прочитану інформацію, вміти користуватися науковими джерелами, висловлювати свої думки, брати участь у бесіді тощо.

Висновки:

Таким чином, для реалізації проектної методики необхідна серйозна підготовка учнів, вивчення значного лексичного матеріалу, формування мовленнєвих навичок учнів на початковому етапі навчання у ВНЗ.

Аннотация: Яцив С. О. Использование проектной методики в изучении иностранного языка.

Статья посвящена реализации проектной методики обучения иноязычного общения в средней школе.

Ключевые слова: иностранный язык, проектная работа, мотивация, языковые навыки.

Yatsiv S.O. The using of the projected methods by learning of foreign language. The article is devoted to the realisation of the projected methods of learning of speaking another language at the secondary school.

Key words: foreign language, projected work, motivation, language skills.

Список використаної літератури

1. Арванітопуло Е. Г. Проектна робота з англійської мови учнів старшої школи: навч. посібник / Е. Г. Арванітопуло. – К.: Ленвіт, 2006. – 56 с.
2. Арванітопуло Е. Г. Педагогічні основи використання проектної методики у навчанні іноземних мов // Теоретичні питання освіти та виховання: Збірник наукових праць. – Вип. 13. – К.: Видавничий центр КДЛУ, 2000. – С. 21-23.
3. Арванітопуло Е. Г. Психолого-методичні особливості навчання іноземних мов у старшій школі за проектною методикою // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія педагогіка та психологія. Вип. 4. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2001. – С. 196-202.
4. Арванітопуло Е. Г. Особливості навчання іноземної мови за проектною методикою // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія педагогіка та психологія. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2002. – Вип. 5. – С. 230-236.
5. Арванітопуло Е. Г. Експериментальна перевірка ефективності проектної методики навчання англійської мови учнів старшої школи // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: зб. наук. пр. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2005. – Вип. 29. – С. 234-240.
6. Арванітопуло Е. Г. Проблеми навчання англійської мови на основі проектів у загальноосвітній середній школі // Праці Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні підходи до навчання іноземних мов та культур у новому тисячолітті». – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет економіки і права, 2002. – С. 54-56.
7. Бурлаков М. О. Семантизація і контекст / М. О. Бурлаков. – К.: 2003. – 59 с.